

USNESENÍ

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Mgr. RNDr. Jany Zaoralové a soudců JUDr. Jana Pavlíčka a JUDr. Renaty Hertlové v právní věci

žalobce: **DAD Deutscher Adressdienst GmbH**, registrační číslo HRB 88115
sídlem Alter Wall 65, 20457 Hamburg, Spolková republika Německo
zastoupený advokátem Mgr. et Mgr. Patrikem Tauerem
sídlem Vinohradská 2134/126, 130 00 Praha 3

proti

žalované: **NACHTIGAL ARTISTS MANAGEMENT s. r. o.**, IČO 26431017
sídlem Čerchovská 1981/6, 120 00 Praha 2
zastoupená advokátem Mgr. Zdeňkem Labským
sídlem Milešovská 2137/12, 130 00 Praha 3

o zaplacení 960 EUR s příslušenstvím, k odvolání žalobce proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 28. března 2018, č. j. 25 C 254/2017-143,

takto:

Rozsudek soudu I. stupně se **zrušuje** a věc se **vrací** soudu I. stupně k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem soud I. stupně zamítl žalobu, kterou by žalovaná byla povinna zaplatit žalobci částku 960 EUR se specifikovaným příslušenstvím (výrok I.), a uložil žalobci zaplatit žalované na náhradě nákladů řízení částku 14.883 Kč (výrok II.).
2. Takto rozhodl v řízení, ve kterém se žalobce domáhal úhrady této částky s tvrzením, že akceptováním návrhu na uzavření smlouvy ze strany žalované byla mezi stranami uzavřena smlouva o inzerci. Žalovaná se tak zavázala zaplatit žalobci částku 480 EUR bez DPH za rok inzerce. Žalovaná za prvý rok inzerce tuto částku uhradila, za další dva roky inzerce však nikoli, a to přesto, že byla k úhradě vyzývána a byla jí zaslána faktura. Pro vztah bylo mezi stranami dojednáno rozhodné právo německé. Žalovaná se v řízení bránila tím, že závazkový vztah neexistuje, české soudy nemají pravomoc ve věci rozhodnout, hodnota tvrzené inzerce je nulová a žalobce ji nadto neprokázal. U žalobce se jedná o osobu provozující tzv. katalogový podvod.

3. Soud I. stupně po provedeném dokazování listinnými důkazy (objednávkou, obchodními podmínkami, fakturami na dlužné částky i částku prvního roku inzerce, dopisy žalované ze dne 31. 8. 2015 a 4. 4. 2016 a výpisem z účtu žalobce, na který mu byla uhrazena částka 512,50 EUR) dospěl k závěru, že žaloba důvodná není. Pro absenci jakéhokoli podpisu žalobce na listině nebyla tvrzená smlouva vůbec uzavřena, a nebyla proto ani provedena volba práva ve smyslu článku 3 Nařízení Řím I. S odkazem na ust. § 1732 odst. 1, § 561 odst. 1 občanského zákoníku dovedl, že listina, ze které žalobce dovozoval uzavření smlouvy, neobsahuje podstatné náležitosti smlouvy, kdy zde není uvedena jedna ze stran smlouvy ani její podpis. Tato nabídka pro rozpor se zákonem (§ 1732 odst. 1 a § 1733 o. z.) nemohla být žalovanou přijata a založit smluvní vztah. Jedná se pouze o výzvu k podání nabídky, která nadto nebyla ze strany žalobce přijata. Pokud byla ze strany žalované zaplacená částka 512,50 EUR, jedná se o částku odlišnou, než na faktuře, a jednalo se tedy ze strany žalované o plnění na základě neexistující smlouvy. Nelze dovést její úmysl uzavřít smlouvu o inzerci trvající více let, když v nabídce není ani uvedeno, do kdy měla být přijata. Z těchto důvodů žalobu zamítl. O nákladech řízení rozhodl dle úspěchu ve věci (ust. § 142 odst. 1 o. s. ř.).
4. Proti tomuto rozsudku podal včasné a přípustné odvolání žalobce. Z procesního hlediska vytkl soudu I. stupně, že se nezabýval námitkou (jakkoli nepřípadnou) nedostatků pravomoci českých soudů, kterou žalovaná vznesla z důvodu údajné dojednané prorogace svědčící soudu v SRN, Hamburku. Tím řízení zatížil vadou, která mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci. Z hlediska rozhodného práva soud I. stupně nesprávně aplikoval právo české, neboť dle regulí Nařízení Řím I i při neexistenci volby práva je dle článku 4 Nařízení Řím I zřejmé, že použitelné hmotné právo mělo být právem státu, kde má poskytovatel služeb obvyklé bydliště. Tím je u žalobce Spolková republika Německo, mělo tak být aplikováno právo německé, nikoli právo české. V tomto odkázal rovněž na článek 10 odst. 1 cit. Nařízení, ze kterého vyplývá, že existence a platnost smlouvy se určuje podle práva, které by se na základě tohoto Nařízení použilo, pokud by smlouva byla platná. Pokud měl soud I. stupně pochybnosti o výkladu článku 10 odst. 2, hovořící o nepřiměřenosti aplikace tohoto článku, byl povinen položit předběžnou otázku Soudnímu dvoru Evropské unie. Nemohlo se ani jednat o jednostranný projev vůle žalované ve smyslu článku 11 odst. 3 cit. Nařízení. Názor soudu I. stupně o nutnosti podpisu objednávky je nesprávný, neboť za dané situace by jakákoli objednávka dle navázaných smluvních vztahů jakýchkoli subjektů nezakládala dílčí smlouvy. Takovýto výklad by byl výkladem ryze formálním, v rozporu s principy právního státu a judikatury Ústavního soudu. Dovedl, že pokud žalovaná podepsala formulář objednávky, na kterém bylo všechno napsáno, služby si objednala, smlouva platně vznikla, a to ať podle českého, či německého práva, a bylo povinností soudu I. stupně zjišťovat, zda takovéto jednání bylo způsobilé podle německého práva smlouvu uzavřít. Soud I. stupně ani nezohlednil jím předkládanou judikaturu, ve které bylo deklarováno, že v obdobných případech soudy považovaly smlouvy za platné. Ze všech těchto důvodů navrhl zrušení napadeného rozsudku a vrácení věci soudu I. stupně k dalšímu řízení.
5. Žalovaná navrhla potvrzení rozsudku jako věcně správného. K vznesené námitce nedostatku pravomoci českých soudů zdůraznila, že tuto před soudem I. stupně vznesla pouze alternativně, tedy pokud by soud I. stupně dospěl k závěru, že smlouva byla platně uzavřena. K aplikaci článku 10 Nařízení Řím I poukázala na jeho odstavec 2, ze kterého vyplývá použitelnost českého práva. Dovedla, že nekalý záměr žalobce je v rozporu s ust. § 6 občanského zákoníku, neboť se jedná o katalogový podvod, který je s citovaným ustanovením ve zjevném rozporu.

6. Odvolací soud podle § 212, § 212a odst. 1, 5 o. s. ř. přezkoumal rozsudek soudu I. stupně včetně řízení, které jeho vydání předcházelo, a dospěl k závěru, že zatím nejsou dány důvody pro jeho potvrzení či změnu.
7. V dané věci se jedná o spor s mezinárodním prvkem, který je primárně založen přeshraniční povahou sporu (žalobce má sídlo v SRN, žalovaná v České republice). Za této situace je nutné se v první řadě zabývat otázkou mezinárodní příslušnosti (pravomoci) soudu, jednak otázkou použitelného práva na daný spor. Otázka mezinárodní příslušnosti (pravomoci) je přitom jednou ze základních podmínek řízení, kterou je soud povinen zkoumat vždy z úřední povinnosti v každém sporu s mezinárodním prvkem. Nemůže být tedy zkoumána jen pro případ, že by soud jinak žalobě vyhověl, jak se mylně domnívá právní zástupce žalované.
8. Pro posouzení pravomoci a místní příslušnosti (mezinárodní příslušnosti) soudu je nutno užít přímo aplikovatelné Nařízení Rady (ES) č. 1215/2012, o příslušnosti, uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech - Brusel I bis (dále jen Nařízení). Dlužno dále podotknout, že aplikace Nařízení má přednost před vnitrostátním právem (v tomto případě o. s. ř.). Z hlediska žalobcem namítané dohody stran o příslušnosti soudu v Hamburku (učiněné dle článku 25 Nařízení) je nutno mít na zřeteli, že článek 25 odst. 5 Nařízení výslovně stanoví, že dohoda o příslušnosti, která je součástí smlouvy, je považována za dohodu nezávislou na ostatních ustanoveních smlouvy a její platnost nelze zpochybnit pouze z důvodu neplatnosti smlouvy. Žalobce však podle sjednané prorogační dohody nepostupoval a pro podání žaloby zvolil soud dle sídla žalované. Proti takto založené příslušnosti soudu žalovaná v rámci svého prvního úkonu, který jí ve věci příslušel a ve kterém již zaujala obranu ve věci samé (vyjádření ze dne 12. 12. 2017), nebrojila. Tím, ve smyslu článku 26 odst. 1 Nařízení, založila mezinárodní příslušnost Obvodního soudu pro Prahu 2, neboť se v dané věci nejedná o žádnou z výjimek uvedených v článku 24 téhož Nařízení a nejedná se ani o případ uvedený v článku 26 odst. 2 Nařízení vyžadující zvláštní přístup soudu. Soud I. stupně proto správně mlčky dovodil svou mezinárodní příslušnost (zahrnující mezinárodní pravomoc i místní příslušnost) věc rozhodnout.
9. S obecnými závěry soudu I. stupně o rozhodném českém právu pro spor, pro absenci uzavření smlouvy obsahující i volbu práva, se však odvolací soud neztotožnil. Z hlediska posouzení rozhodného práva (kolizní normy) se na daný vztah účastníků (právnických osob zemí Evropské unie) vztahuje primárně Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 593/2008, o právu rozhodném pro smluvní závazkové vztahy (dále jen Nařízení Řím I). Z obsahu tvrzené smlouvy (jakkoli je namítána její neplatnost) vyplývá dohoda stran o volbě německého práva (viz článek 10 obchodních podmínek). Přitom existenci a platnost souhlasu stran s touto volbou práva je nutno určit v souladu s články 10, 11 a 13 Nařízení Řím I (viz jeho článek 3 odst. 5), nikoli v poměru k úpravě českého práva. Soud I. stupně při svých závěrech pominul článek 10 odst. 1 Nařízení Řím I, dle kterého *„existence a platnost smlouvy nebo některého ustanovení smlouvy se určí podle práva, které by se na základě tohoto nařízení použilo, kdyby smlouva nebo ustanovení smlouvy bylo platné“*. V poměrech daného sporu si strany dojednaly německé rozhodné právo a právě tímto právem by se měla poměřovat otázka existence předmětné smlouvy (jejího uzavření a platnosti). I pokud by smlouva volbu práva neobsahovala, při použití článku 4 odst. 1 písm. b) Nařízení Řím I je nutno dovést aplikaci německého práva. Tyto závěry platí pro skutkový a procesní stav řízení, za kterého byl vydán napadený rozsudek. Žalovaná se totiž možného „dobrodiní“ článku 10 odst. 2 Nařízení Řím I v řízení před soudem I. stupně nedovolala a v rozporu se zásadou koncentrace řízení nastalou před soudem I. stupně (ust. § 118b odst. 1 o. s. ř.) je bez podrobnějšího zdůvodnění uvedla až v průběhu odvolacího řízení, které se však řídí zásadou neúplné apelace

(viz shodně rozhodnutí Vrchního soudu v Praze sp. zn. 11 Cmo 294/2001, publikované ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek Nejvyššího soudu pod R 61/2002).

10. Protože cizí právo se dokazuje, měl žalobce za tohoto procesního stavu tvrdit a prokázat znění německého práva, dle kterého svůj nárok odvozuje tak, aby žalovaná mohla zaujmout i v tomto rozhodném bodě sporu svoji obranu. Žalobce v řízení doposud tuto svoji povinnost nesplnil, neboť sice tvrdil, na základě jakých ustanovení německého práva svůj nárok opírá (viz jeho vyjádření ze dne 19. 2. 2018), opomněl však k originálnímu německému textu přiložit jeho český překlad. Přitom oběma stranami doposud citované rozsudky německých (případně českých) soudů mohou být pouze určitým vodítkem pro posouzení tohoto případu (zejména pro jiný skutkový stav, případně jiné účastníky řízení).
11. Odvolací soud proto napadený rozsudek dle ust. § 219a odst. 1 písm. a), odst. 2 o. s. ř. zrušil a věc vrátil soudu k dalšímu řízení, aniž by se po věcné stránce mohl zabývat vznesenou námitkou žalované o nekalých praktikách žalobce jdoucích napříč jednotlivými zeměmi Evropské unie. Zrušením napadeného rozsudku pozbyla účinků koncentrace řízení nastalá před soudem I. stupně (viz rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 11. 8. 2009, sp. zn. 21 Cdo 4419/2008).
12. V dalším řízení soud I. stupně, s přihlédnutím k případným podáním účastníků, znovu posoudí otázku rozhodného práva a v návaznosti na to i otázku oprávněnosti nároku žalobce. Pokud by aplikoval německé právo, musí strana, která se jeho použití dovolává, prokázat jeho znění v českém jazyce. V novém rozhodnutí soud I. stupně rozhodne i o nákladech tohoto odvolacího řízení (§ 224 odst. 3 o. s. ř.).

Poučení:

Proti tomuto usnesení **není** dovolání přípustné.

Praha 10. října 2018

Mgr. RNDr. Jana Zaoralová v. r.
předsedkyně senátu